

Strindberg på resande fot nr 2: Fy fan vad jag är **snopen!**

Vid mitten av 1880-talet upplevde Strindberg och hans familj några oroliga år. Uppbrotten var många, den uppburne författaren krävde ständiga förflyttningar. Det han såg och upplevde behagade honom långt ifrån alltid. Han tycks dock ha fortsatt att nära ett behov av miljöombyte. Först mot slutet av sitt liv, efter sekelskiftet märks en tydlig trötthet.

Men innan dess var resorna många. Under vistelsen i Schweiz lockade naturligtvis Italien, som var turismens kärnland och slutmålet för alla bildningsresor som personer av rang skulle begå. I **Rom** fanns också den norske dramatikern Ibsen: *Jag vill se den argaste mannen i Europa innan jag dör!*"

Man kan nästan räkna ut att det upphaussade Italien skulle bli en besvikelse för Strindberg, likaså den eviga staden Rom, som skulle besökas enligt plan, men som uppgavs under just denna resa. Han skriver följande rader till Carl Larsson i mars 1884:

Fy fan vad jag är snopen! Apelsinerna duperade mig första dan, men sedan! Medelhavet? Jungfruffjärden är mycket vackrare. Ett rakt streck bara, så här ————— Blått är allt vatten när himlen är blå! Min hustru, Eva och jag hava förgäves sökt efter det där förbannade blå i luften och vattnet! Humbug, Sir! Oljeträden äro rysligt grå. Landskapet som en trädgård och fulare än oljefärgstavlorna. Pinjerna lika sig bra nog. Och folket? Mollskinn och slokhattar! Inte alls pittoreska kära Du! Husen bestrukna med rött, grönt och gult!

På väg till Rom återvände jag från Genua, arg! Som jag icke skall tentera några tavlor och kyrkor mer i livet, besöker jag inga museer! Återvänder till Ouchy! (Alperna stå sig!) Hela kusten här är upptagen av fabriker och skeppsvarv så att man icke kan komma åt stranden! Backarna inkräktade av villor! Naturen är slut här! Inga promenader möjliga! Landsvägarna dammiga! O va det dammar här! Farväl o hälsa!

Från vännen Strind.

Det är kanske typiskt att stockholmaren Strindberg skulle föredra vattnen utanför Kymmendö, där han redan tillbringat många somrar, före det blå Medelhavet. Vad övriga i sällskapet tyckte om det hela framgår inte. Det är lätt att gripas av misstanken att det inte fanns så stort utrymme att uppleva något annat än den store mannen, om man nu skulle vilja det. Det gäller kanske främst Eva Carlsson, hushållerskan och barnflickan som oerhört lojalt följde familjen Strindberg genom Europa.

Följande år reste han igen och nådde denna gång Rom, utan familj men tillsammans med paret Heidenstam. Rom föll honom inte på läppen heller.

(det längre brevcitatet är hämtat ur *Tourister - klassiska författare på resa*, Bodner Granberg/Enge Swartz, red (2006). För övrigt refereras främst *Strindbergs världar*, Meidal/Wanselius (2012))

